

Гармонічні коливання

- коливання, що відбуваються за законом синуса і косинуса.

Рівняння гармонічних коливань:

$$X = A \cos(\omega_0 t + \varphi_0)$$

A - амплітуда коливань
 ω_0 - власна циклічна частота
 φ_0 - початкова фаза коливань

Період коливань

- час здійснення одного повного коливання.

швидкість - похідна по часу, прискорення друга похідна по часу.

Зв'язок між періодом і власною циклічною частотою коливань (1):

$$\omega_0 = \frac{2\pi}{T} \quad (1)$$
$$T = \frac{2\pi}{\sqrt{\omega_0^2 - \beta^2}}$$

T - період коливань
 ω_0 - частота
 β - коеф згасання

Згасаючі коливання

- коливання, енергія яких зменшується з плином часу.

Сили, що діють на систему, що здійснює згасаючі коливання:

$$F_{on} = -ru \quad (2)$$

$$F_{np} = -kx \quad (3)$$

(2) - сила опору

(3) - сила пружності

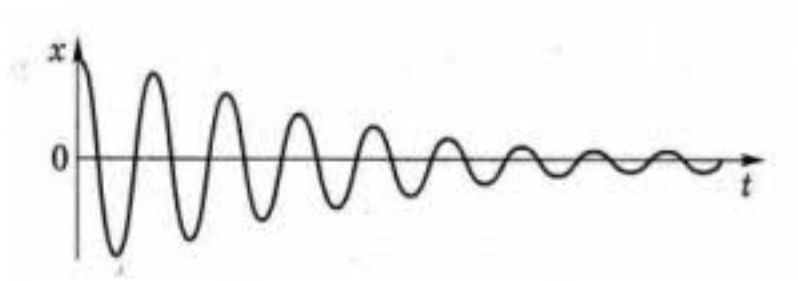
r - коеф опору середовища
 u - швидкість
 k - коеф жорсткості
 x - абсциса видовження

Виведення рівняння згасаючих коливань

$$m \frac{d^2 x}{dt^2} = F_{np} + F_{on}$$
$$m \frac{d^2 x}{dt^2} = -kx - r \frac{dx}{dt}$$
$$m \frac{d^2 x}{dt^2} + r \frac{dx}{dt} + kx = 0$$
$$\frac{d^2 x}{dt^2} + \frac{r}{m} \frac{dx}{dt} + \frac{k}{m} x = 0$$
$$\frac{r}{m} = 2\beta \quad \frac{k}{m} = \omega_0^2$$
$$\frac{d^2 x}{dt^2} + 2\beta \frac{dx}{dt} + \omega_0^2 x = 0$$

Розв'язок рівняння згасаючих коливань: $X = A_0 e^{-\beta t} \cos(\omega t + \varphi)$

A - амплітуда
 β - коеф згасання
 ω - частота коливань
 φ - фаза коливань

Час релаксації

- проміжок часу за який амплітуда зменшується в e разів.

Зв'язок коеф згасання та часу релаксації:

$$\beta = \frac{1}{\tau}$$

τ - час релаксації
 β - коеф згасання

Декремент згасання

- відношення амплітуд послідовних коливань

$$D = \frac{A_n}{A_{n+1}} = e^{\beta T}$$

Логарифмічний декремент гасання:

$$\lambda = \beta T = \frac{T}{\tau} = \frac{1}{N_e}$$

A_n, A_{n+1} - попереднє та наступне коливання

β - коеф згасання

T - період коливань

τ - час релаксації

N_e - кількість коливань після здійснення яких амплітуда зменшується в e разів

Добротність системи

$$Q = 2\pi \frac{E}{\Delta E} = \frac{\pi}{\lambda} = \pi N_e$$

E - енергія у даний момент часу

ΔE - енергія, втрачена протягом одного періоду